

Flatanger kommune

7770 FLATANGER

Trondheim, 17.02.2017

Deres ref.:  
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):  
2015/8355

Saksbehandler:  
Nils Kristian Grønvik

## **Avgjørelse på klage fra Flatanger kommune på avslag på søknad om skadefelling av kongeørn – Fylkesmannen i Nord-Trøndelag**

**Miljødirektoratet avslår Flatanger kommune sin klage på Fylkesmannen i Nord-Trøndelag sitt avslag på søknad om skadefelling av en kongeørn i Oppland beiteområde. Miljødirektoratet tiltrer fylkesmannens vurdering av at det ikke er identifisert ett eller flere skadegjørende individ.**

Vi viser til klage fra Flatanger kommune datert 31. august 2015, på Fylkesmannen i Nord-Trøndelag sitt avslag 12. august 2015 på søknad om felling av ett individ av kongeørn i Oppland beiteområde.

### **Sakens bakgrunn**

Flatanger kommune søkte den 10. august 2015 om felling av én kongeørn i Oppland beiteområde i Flatanger kommune, for å stanse en pågående skadesituasjon på sau og lam. I rovbase var det på dette tidspunktet dokumentert tapt 8 sau/lam til kongeørn i kommunen, hvorav ett i mai, tre i juni, to i juli og to tap hhv. den 8. og 10. august. Det ble i søknaden fremhevet at flere av tapene skjedde på gårdstunet på heimbeite, og at tapene ikke hadde avtatt etter at lammene hadde blitt store. Søknaden inneholdt ingen opplysninger om mulige skadegjørende individ.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag avsto søknaden i brev 12. august 2015. Fylkesmannen viser til at skadebildet i Flatanger i 2015 avviker fra den normale forventningen om at tapene avtar utover i beitesesongen, men at det totale skadeomfanget er forholdsvis begrenset. Vilkåret om at det skal være voldt *vesentlig skade* anses ikke oppfylt, sett i lys av at tapene er fordelt over en forholdsvis lang periode. Fylkesmannen anser heller ikke vilkåret om at det må være identifisert ett eller flere skadegjørende individ som oppfylt. Fylkesmannen finner ikke holdepunkter for at felling av én ubestemt kongeørn vil redusere tapene i beiteområdet.

Den 13. august 2015 mottok Fylkesmannen epost fra Flatanger kommune om at avslaget foreløpig ikke vil bli påklaget.

Flatanger påklaget vedtaket den 31. august 2015, bl.a. med bakgrunn i at ytterligere en sau og ett lam var tapt til kongeørn etter at søknaden var avslått.

### Klagers anførsler

Flatanger kommune begrunner klagen med følgende punkter:

- Siden saken ble behandlet er ytterligere 1 ettårig sau dokumentert tatt av kongeørn, og 1 lam antatt tatt av kongeørn.
- Det vurderes å være en pågående rovdysituasjon i området, og heimsanking av sauene har ført til forverring av rovdysituasjonen, da flesteparten av de kadavrene som er funnet er funnet på heimbeite/innmark.
- Situasjonen er ikke ny av året, og det har også tidligere blitt søkt skadefellingstillatelse for kongeørn i beiteområdet (2013), da også med avslag som resultat.
- Det tyder på at der er ett eller få individer som har spesialisert seg på dette med å ta sau, og nå også voksen sau. Rovviltkontakten til SNO har også uttalt at det er en svært spesiell situasjon i dette beiteområdet i namdalsk sammenheng.
- Hvordan totalsituasjonen er i forhold til tap blir ikke klart før om en måneds tid, men kadaver forsvinner fort i terrenget på seinsommeren, og kan være vanskeligere å finne. I 2014 hadde besetningen til Sivertsen 22% lammetap på beite, og det er en økende tendens til at sau og lam blir tatt av kongeørn på heimbeite.
- Sjansen til å få tatt ut rett skadegjørende individ vurderes som svært god når såpass mange dyr blir tatt på innmarksbeite ved gården.

### Fylkesmannens merknader til klagen

Fylkesmannen har i brev 14. september 2015 oversendt klagen til Miljødirektoratet, og redegjort for sin vurdering av klagers anførsler. I brevet skriver fylkesmannen at det ikke er grunnlag for å konstatere at bestanden av kongeørn har økt. Siden kadaverfunnene er spredt over hele beitesesongen er sannsynligheten for at det er samme individ som har forvoldt skadene små, og fylkesmannen mener at felling av ett individ derfor ikke vil redusere sannsynligheten for fremtidige skader i beiteområdet. Fylkesmannen fastholder at verken vilkåret om vesentlig skade eller vilkåret om at felling skal kunne rettes mot et skadegjørende individ er oppfylt.

### Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for fylkesmannens vedtak om felling er lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (nml.) § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 12, jf. §§ 1 og 3.

#### Naturmangfoldloven § 1

##### **§ 1. (lovens formål)**

*Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.*

#### Naturmangfoldloven § 5 første ledd

##### **§ 5.** (forvaltningsmål for arter)

Målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av.

#### Naturmangfoldloven § 18:

##### **§ 18.** (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene)

Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk

(...)

b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom,

(...)

Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

#### Rovviltforskriften § 1 (formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

#### Rovviltforskriften § 12 (Skadefelling av kongeørn)

Fylkesmannen kan gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på bufe eller tamrein, forutsatt at felling kan rettes mot bestemte individer, jf. viltloven § 14. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område og tidsrom. Det kan knyttes vilkår til fellingstillatelsen.

#### Kommentarene til rovviltforskriften § 12

(...) For felling av kongeørn er det et vilkår at andre tiltak for å forebygge skade er utprøvd i rimelig utstrekning. (...) Kongeørn opptrer som skadevolder i mer avgrensede tidsperioder enn de andre artene, og skader kan ofte forebygges gjennom enklere tiltak. Fellingstillatelser kan gis for å stoppe en pågående skadesituasjon, men det tillates ikke felling utelukkende for å forhindre fremtidige skader som for de andre artene. Fylkesmannen kan derfor gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på bufe eller tamrein, forutsatt at felling kan rettes mot bestemte individer som volder skade. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område og tidsrom. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at etablerte par eller voksenfugler skal være unntatt og at felling foretas av nærmere bestemte personer. Felling kan iverksettes uten hensyn til fredning, men skal følge bestemmelsene om ordinær jaktutøvelse fastsatt i medhold av viltloven.

Prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldloven kap. II er lagt til grunn ved klagebehandlingen i saken. Videre reguleres direktoratets behandling av klagen av bestemmelsene i Lov av 10. februar 1967 om behandlingssåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven).

**Direktoratets vurdering**

Klagen er rettidig og klager har rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28.

Kongeørn er oppført i kategorien *livskraftig* (LC) i artsdatabankens rødliste for arter. Artsdatabanken anslår at det er i overkant av 2000 reproduserende individ i Norge, og bestanden antas å være stabil. Kongeørna er ikke jaktbar, og rovviltforskriften stiller vilkår som gjør at det gis svært få fellingstillatelser.

Det sentrale spørsmålet i direktoratets behandling av klagen er hvorvidt fylkesmannen, da søknaden ble behandlet, hadde tilstrekkelig grunnlag for å konstatere hvorvidt skadene var voldt av ett eller flere individ av kongeørn, og om det individet som det ble søkt om å felle var identifisert.

Det er ingen opplysninger verken i søknaden, i fylkesmannens vedtak eller i klagen om noen observasjoner av kongeørn i forbindelse med skadene. Direktoratet legger til grunn at verken søker eller fylkesmannen på tidspunkt for vedtaket hadde nærmere kunnskaper om ett eller flere bestemte skadegjørende individ. Det er heller ingen opplysninger som utelukker at skadene er voldt av ett eller flere hekkende individ. Det er derfor uvisst hvor mange individer som hadde forårsaket skadene, og uvisst hvilken effekt det eventuelt ville hatt å ta ut én kongeørn. På denne bakgrunn tiltrer direktoratet fylkesmannens vurdering av at kravet om identifisering av skadegjørende individ ikke er tilfredsstilt.

Etter direktoratets oppfatning er kravet til kunnskapsgrunnlaget og føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 9, ivaretatt ved fylkesmannens vurdering av vilkårene etter rovviltforskriften § 12.

**Vedtak**

Direktoratet tar ikke klagen til følge. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag sitt vedtak 12. august 2015 opprettholdes.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28.

Hilsen

**Miljødirektoratet**

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent*

Yngve Svarte  
avdelingsdirektør

Erik Lund  
fung. seksjonsleder

Kopi til: Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Postboks 2600, 7734 STEINKJER